

*Istorijos/pilietiškumo
pamokų planavimas.
Kas naujo?
Praktiniai pavyzdžiai*

Diana Murauskienė
Kauno Veršvų gimnazija

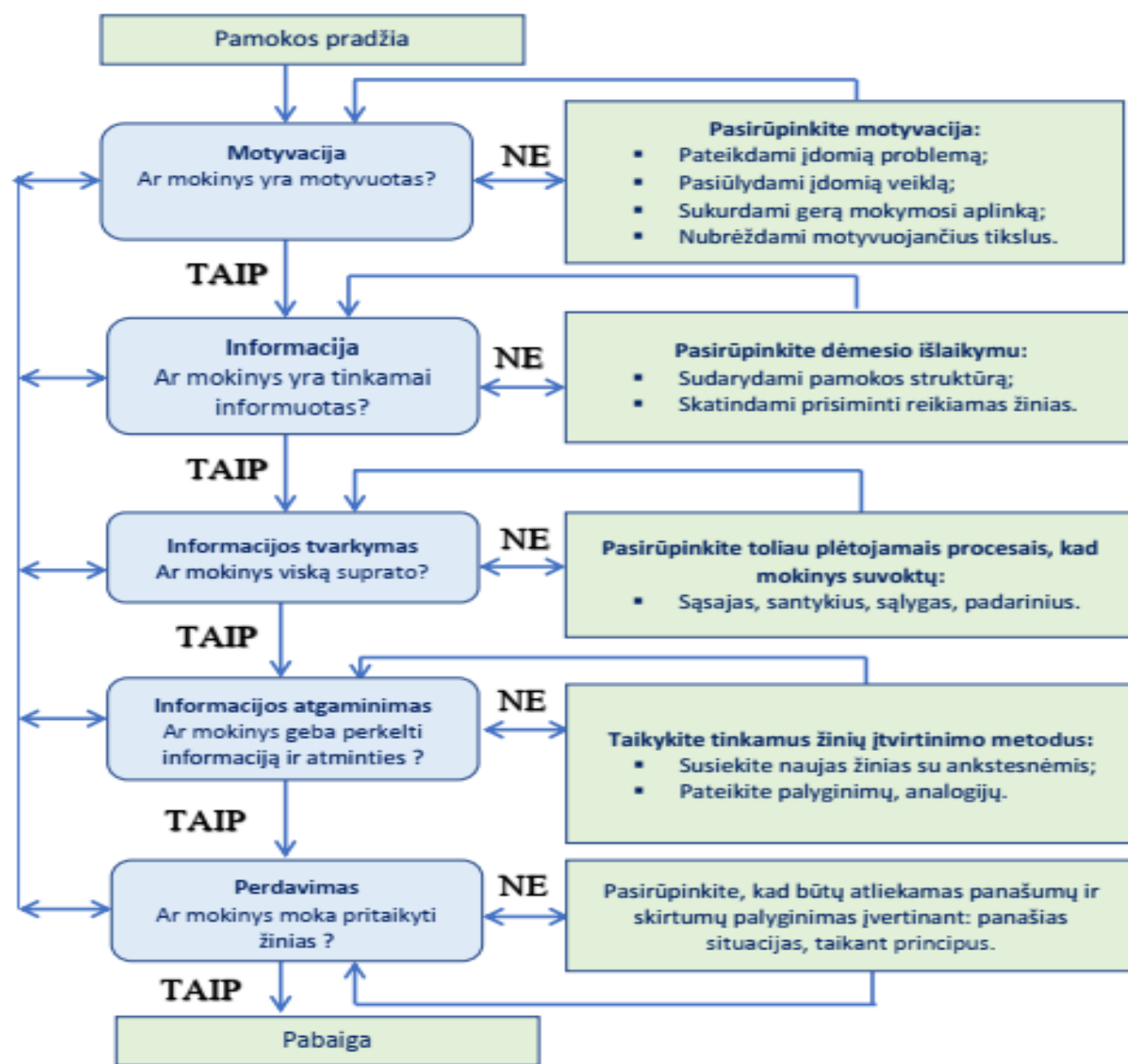
2023 05 18

PILIETIŠKUMAS – KAIP MOTYVACIJA KEISTI(S), SUPRASTI...

- Tas, kuris keičiasi - yra keistas (pakeistas) - ne toks, pasikeitęs, įtartinas, ne "kaip visi" ...
- Nesikeisti - reiškia nebūti keistu, būti „kaip visi“...
- Komunikacija – kaip supratimas, kad kiti galėjo suprasti kitaip, kad įmanomos kitokios supratimo interpretacijos

KAS NAUJO?

- **KO** ir **KAIP** sieksime šioje pamokoje.
- Kompetencijų ugdymas – procesas.
  - Atsakomybe už mokymąsi dalijamasi su mokiniu (mokytojas vedlys, konsultantas, įkvėpėjas).
- Mokytojui - nauja profesinė patirtis, ūgtis, mokiniui – aktyvi veikla, įsitraukimas.
  - Mokymosi kultūros kaita.
  - Mokiniams suteikiama teisė abejoti žinių teisingumu.
  - Daug svarbiau gilintis, analizuoti ir vertinti žinias.
- Vertinama mokinio pažanga, atliktas darbas, o ne vien įsisavintos žinios.

3 paveikslas. Pamokos planavimo algoritmas pagal K. Klauerj ir D. Loitnerj (Helmke, 2012)

KOMPETENCIJOMIS GRĮSTAS UGDYMAS

- Kiekvienam mokiniui suteikiama tai, ko reikia, kad būtų pasiektas galutinis tikslas - tai yra pagrindinis kompetencijomis pagrįsto ugdymo principas

• Trijų tipų vertinimai, kurie yra ypač naudingi kompetencijomis pagrįstam ugdymui:

- a) formuojantys vertinimai;
- b) autentiški vertinimai;
- c) skaitmeninio turinio vertinimas.

- *Ugdymosi erdvėse akcentuojamos išmatuojamos kompetencijos, padedančios ugdyti įgūdžius, padėsiančius mokiniui visą likusį gyvenimą.*

• Kompetencijos gali būti pagrįstos:

- a) suprantant pagrindines sąvokas;
- b) gebant pritaikyti žinias reikšmingoms problemoms spręsti;
- c) įvaldant atitinkamus / specifinius įgūdžius.

- Kompetencijomis grįstoje švietimo sistemoje mokiniai, pradėdami pamoką, supranta šiuos tris dalykus:
  - a) ko jiems reikia išmokti;
  - b) kaip apibrėžiamas meistriškumas / gebėjimo lygis;
  - c) kaip jie bus vertinami.

• Mokiniai turėtų turėti sistemą, kad suprastų, kiek laiko jie turėtų dirbti su problema prieš prašydami pagalbos ir kada pamokos metu gali kreiptis į mokytoją.

Komunikavimo kompetencija

Pvz., Išreiškia savo istorijos pasakojimą, tinkamai vartoja istorijos sąvokas, remiasi istorijos šaltiniais, tekštais ir šiuolaikinėmis medijomis.

Mokiniai, remdamiesi istorine medžiaga, atlieka tyrimus, daro pristatymus, projektus, [...] laisvai reiškia savo nuomonę pagrįsdami argumentais.

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija

Pvz., Analizuodami istorinius laikotarpius, išskiria stereotipų, išankstinių nusistatymų ir diskriminacijos kilmę, neigiamą jų poveikį tautoms, etninėms, religinėms ar socialinėms grupėms.

Kūrybiškumo kompetencija

Pvz., Remdamiesi istoriniais šaltiniais, tekštais ir kitomis medijomis, kuria įvairių tipų pasakojimus (esė, CV, santraukas, komentarus, recenzijas, biografijas ir pan.), vizualizacijas (audio ar video pasakojimus, schemas, asmenybių, reiškinių ar įvykių grafinius paveikslus, genealoginius medžius ir pan.) ir interpretacijas, atlieka įvairius tiriamuosius ir kūrybinius darbus. Kūrybos rezultatus pristato pasirinktu būdu: žodžiu, raštu, piešiniu, kompiuterinės grafikos pagalba, nuotraukomis, schema ir kt.

Istorijos pamokos

Pažinimo kompetencija

Pvz., Tyrinėdami savo gyvenamosios vietovės, Lietuvos, Europos ir pasaulio istorinę praeitį, mokiniai analizuoja politinę, socialinę ir kultūrinę visuomenės raidą, suvokia, kodėl istorikai praeities įvykius gali interpretuoti skirtingai

Pilietiškumo kompetencija

Pvz., Aptaria demokratinės visuomenės puoselėjimo svarbą ir iššūkius, Lietuvos valstybingumo tradiciją, pilietybės instituto kaitą istorijoje.

Kultūrinė kompetencija

Pvz., Supranta istorines ir šiuolaikines Lietuvos, Europos (atskiris atvejais ir pasaulio) kultūrinėsraiškos formas, atpažįsta menines praeities įvykių ar reiškinių interpretacijas.

Skaitmeninė kompetencija

[...]

Bendri pamokos aspektai	...10 (II gimn.) klasė
Pamokos tema / problema / klausimai:	4 pamokų ciklas: Visi turi savo istoriją: Kauno žydų kultūros pėdsakais
Mokymosi uždaviniai:	Dalyvaudami ekskursijoje ir dirbdami grupėmis tyrinėja/fotografuoja pasirinktus žydų kultūrinius/istorinius objektus Kauno senamiestyje, kuria autentišką istorinį pasakojimą patalpinant jį į interaktyvų istorinės atminties žemėlapi
Ugdomos kompetencijos:	Pažinimo – tyrinėja galimus istorijos šaltinius, gilina žinias apie Kauno litvakų kultūros paveldą. Kultūrinė – analizuoja kultūrinius/istorinius objektus, suvokia paveldo reikšmę, mokosi jį saugoti. Komunikavimo – bendradarbiauja grupėse, mokosi perteikti autentišką istorijos suvokimą, kurdami autentišką istorinį pasakojimą. SESG – ugdoma empatiją, siekia perprasti praeities žmonių gyvenimo būdą, mąstyseną, tikėjimą, vertybines nuostatas. Pilietiškumo – vertina skirtingų tautų bendruomeniškumą, pilietiškumo sąsajas. Skaitmeninė – kuria interaktyvų istorinės atminties žemėlapi.
Tarpdalykiniai ryšiai:	Geografija (miesto planas), IT (interaktyvaus žemėlapio kūrimas), lietuvių kalba (rišlaus teksto kūrimas, gramatika), dorinis ugdymas (vertybinės nuostatos, pasaulėžiūra), fotografija.
Tarpdalykinės temos:	Žemėlapis, istorinis tekstas, kilmė ir tautinė bendrija, bendruomeniškumas, skaitmeninio turinio kūrimas.

Kaip mokiniai dirbs?

Kuo naudodamiesi?

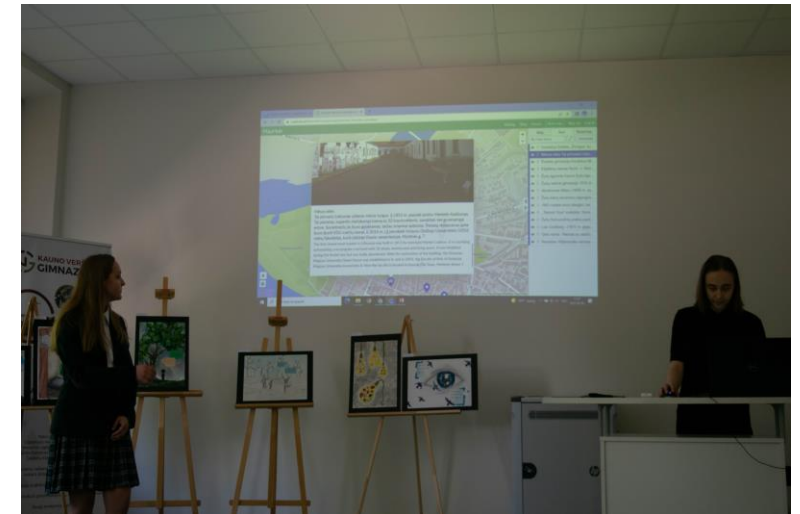
Ko turės išmokti?

PROCESAS

- ✓ Sužadinimas: būsimieji tyrinėtojai, ieškosime unikalių šaltinių, fotografuosime, kursime autentišką istorinį pasakojimą,
- ✓ Mokiniai dalyvauja ekskursijoje,
- ✓ Naudodamiesi žemėlapiu ir dirbdami grupėse tyrinėja, fotografuoja pasirinktus kultūrinius/istorinius litvakų objektus Kauno senamiestyje,
- ✓ Mokiniai grupėje rengia autentišką istorinį pasakojimą,
- ✓ Grupės fotografijas ir autentiškus pasakojimus įkelia į interaktyvų istorinės atminties žemėlapi,
- ✓ Mokinių grupės pristato savo parengtus projektinius darbus,
- ✓ Kitos grupės dalyvauja darbų vertinime,
- ✓ Mokinio darbai įvertinami pažymiu

Galiu:

- ✓ Bendradarbiauti darbo grupėje.
- ✓ Tyrinėti pasirinktus kultūrinius/istorinius objektus.
- ✓ Atsirinkti reikiamą informaciją projektiniam darbui atlikti.
- ✓ Kurti autentišką istorinį pasakojimą.
- ✓ Naudotis skaitmeninėmis priemonėmis.
- ✓ Patalpinti parengtą medžiagą į skaitmeninę erdvę.
- ✓ Objektiviai vertinti savo ir kitų grupių parengtus projektinius darbus

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

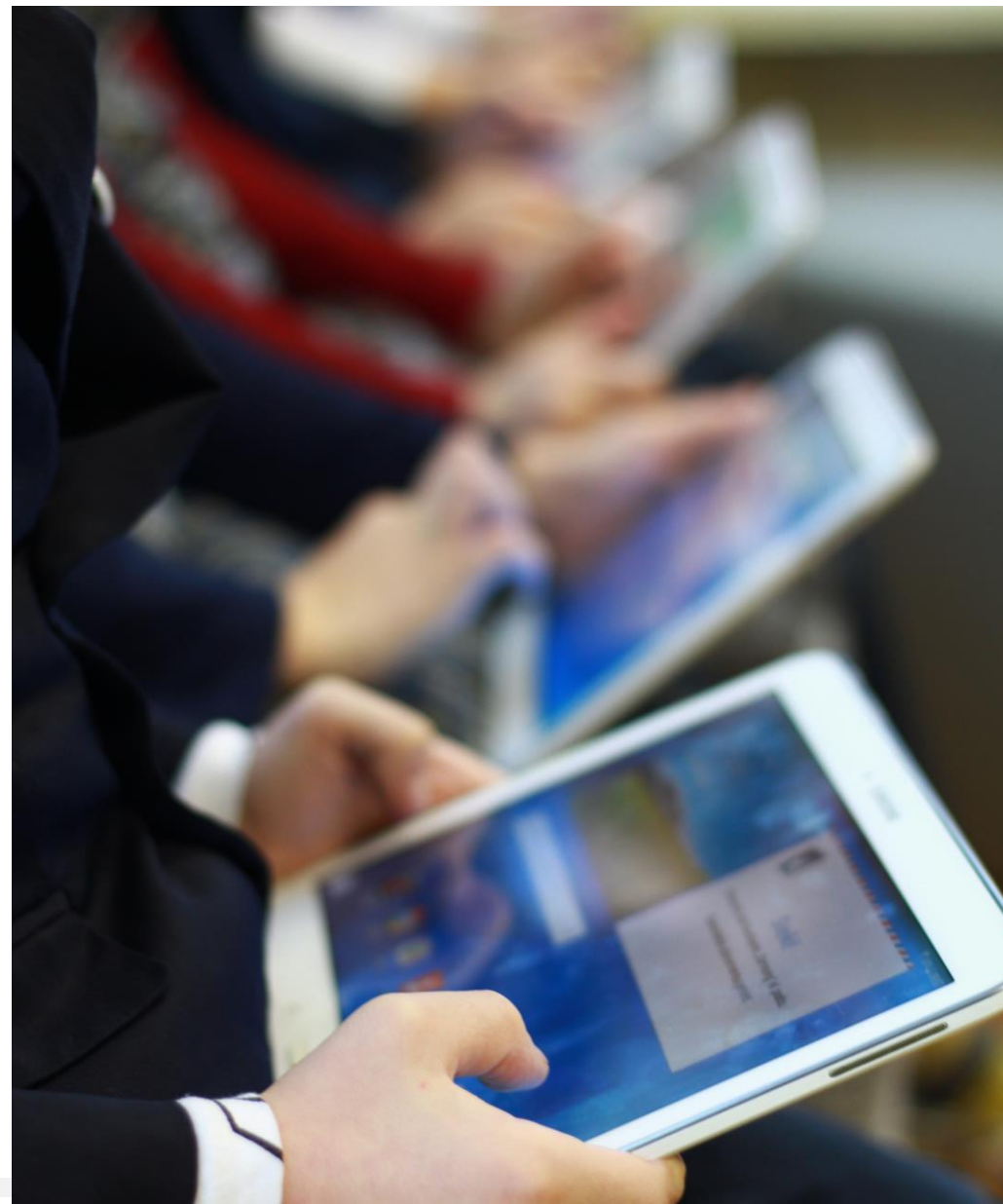
METODINIS LEIDINYS,
skirtas socialinių mokslų
ir dorinio ugdymo mokytojų
dalykinėms kompetencijoms
tobulinti

Vilnius
2022

Naudota literatūra:

- Metodinė paskaitų medžiaga. doc. dr. Liutauras Degėsys, VDU Švietimo akademija;
- UTA. Metodinė paskaitų medžiaga.
- Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimas. ES programa, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, NŠA. Vilnius, 2022.
- Metodinis leidinys, skirtas socialinių mokslų ir dorinio ugdymo mokytojų dalykinėms kompetencijoms tobulinti.
- <https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/atnaujintos-bendrosios-programos>
- <https://www.versvugimnazija.lt/struktura-ir-kontaktai/centrai/tolerancijos-ugdymo-centras/>

A photograph of four students in a library setting. A young woman with long dark hair is on the left, looking towards the center. In the center, a young man with dark hair is smiling and looking towards the right. On the right, a young woman with glasses is looking towards the center. In the foreground, the back of a student's head and shoulders is visible, looking towards the group. The background shows bookshelves filled with books. The image has a semi-transparent blue overlay.

Neįmanoma nesikeisti besikeičiančioje tikrovėje...
Nenorintis keistis būna - "kaip reikia", būna - "kaip visi"...

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!